Η Βραζιλία, ο Μπολσονάρο και το κίνημα της αντίστασης

Η Βαβυλωνία συνομίλησε με τον διωκόμενο αγωνιστή Júlio Dória που συμμετέχει στη συλλογικότητα Organização popular στο Rio de Janeiro.

Μετάφραση: Γιώργος Νικολακόπουλος

Βαβυλωνία: Απο την εμφάνιση της πανδημίας η τακτική του Μπολσονάρου απέναντι στον κορονοιό ήταν στην ίδια γραμμή με την τακτική του Τράμπ. Μια τακτική ακραίου φιλελευθερισμού με νεο φασιστικό και ακροδεξιο περιεχόμενο. Το αποτέλεσμα είναι η Βραζιλία με 620.000 νεκρούς, να βρεθεί στις πρώτες θέσεις παγκοσμίως όσον αφορά τα θύματα από τον κορονοϊό.

Júlio Dória: Η ανταπόκριση του Μπολσονάρο, σαν πρόεδρος της Δημοκρατίας της Βραζιλίας, στην πανδημία ήταν η χειρότερη δυνατή. Σαν αντιπρόσωπος του λαού της Βραζιλίας θα έπρεπε να λάβει σοβαρά υπόψη τι συνέβαινε στον υπόλοιπο πλανήτη και να έχει πάρει περισσότερα μέτρα πρόληψης. Αυτός αρχικά αρνήθηκε την ύπαρξη του ιού, αλλά ακόμα και στη συνέχεια υποτίμησε τη σημασία της αντιμετώπισης του ιού. Άρχισε να λέει πως «Εντάξει, ο ιός υπάρχει, αλλά δεν είναι και τίποτα σοβαρό». Εν τέλει λειτούργησε ακόμα και ενάντια στα ιατρικά και επιστημονικά πρωτόκολλα υγιεινής και προστασίας, επειδή διαρκώς τοποθετούνταν με τον πιο λάθος τρόπο απέναντι στην πανδημία. Τα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά μέτρα που χρειαζόταν να πάρει ήταν αντίθετα στην αντίληψή του για την κοινωνία και τους τρόπους που αυτή οργανώνεται. Αν αναλογιστούμε πόσο απολυταρχική και φασιστική είναι η διακυβέρνησή του, δομημένη πάνω σε γενοκτονίες, θα καταλάβουμε ότι, φυσικά, μέτρα που σκοπεύουν στο να σώσουν και να προστατεύσουν ανθρώπους είναι ενάντια στη φύση του.

Β: Το κίνημα πως αντέδρασε σε αυτη την θανατοπολιτική του

κράτους, πολιτικά και κοινωνικά;

JD: Διοργανώσαμε πολλές δράσεις και καμπάνιες εναντίον του Μπολσονάρο και της πολιτικής του. Στην αρχή της πανδημίας προσπαθήσαμε και διασφαλίσαμε ότι θα υπάρχει πολιτική αλληλεπίδραση ανάμεσα σε κάποιες Φαβέλες και τις Quilombo. **Quilombo** είναι κοινότητες που αποτελούνται από απογόνους σκλάβων και ιθαγενών και φτωχά λευκά ατόμα και είναι δομημένες γύρω από τις οριζόντιες διαδικασίες και την αλληλοβοήθεια. Πολλοί από αυτούς είναι και αγρότες, επομένως υπήρξε ένα δίκτυο αλληλοβοήθειας με τις Φαβέλες, διαμοιραζόταν φαγητό, φάρμακα, ρούχα, αφού το μεγάλο βάρος τα πανδημίας έπεφτε πάνω στις φτωχότερες οικογένειες. Πολλές από αυτές τις οικογένειες δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν ούτε τα πλέον απαραίτητα για την επιβίωσή τους, ούτε ένα πιάτο φαγητό ή ρούχα για να προστατευτούν από το χειμώνα. Οπότε έγινε προσπάθεια με αυτό το δίκτυο να καλυφτούν αυτές οι πρώτες ανάγκες. Αυτή η οργάνωση, αυτό το σε επίπεδο κοινότητας κοινωνικό κίνημα, ήταν αντίθετο στην πολιτική του Μπολσονάρο. Η πολιτική του Μπολσονάρο μας καλούσε να βγούμε στους δρόμους, να πηγαίνουμε για δουλειά και να μεταδίδουμε τον ιό ο ένας στον άλλο. Με το δικό μας τρόπο καταφέραμε να κρατήσουμε τους ανθρώπους μας στα σπίτια, ασφαλείς. Με την υποστήριξη των δομών αλληλοβοήθειας καταφέραμε να εξασφαλίσουμε φαγητό για εμάς και τις κοινότητές μας, να παράξουμε φαγητό και μάσκες, και με οικονομική υποστήριξη πάλι από τα κινήματα να εφοδιαστούμε με αντισηπτικά και άλλα μέσα προστασίας από τον ιό. Αυτά είναι κάποια από τα μέτρα που πήραμε αλλά καταφέραμε επίσης να παράξουμε πολλά κείμενα και πολιτικό λόγο εναντίον του [εν. τον Μπολσονάρο] στο διαδίκτυο, αλλά και να κινητοποιηθούμε στο δρόμο, ακόμα και αν, για προφανείς λόγους, οι κινητοποιήσεις αυτές γίνονταν από περιορισμένο αριθμό ατόμων.

Β: Το καθεστώς Μπολσονάρο πέραν της αυταρχικότητας έχει και χαρακτηριστικά λατινοαμερικάνικου φασισμού.

JD: Ο Μπολσονάρο επηρέασε τα κοινωνικά κινήματα κυρίως με τη χρήση βίας και εκφοβισμού. Έχει πολύ ισχυρές διασυνδέσεις με

τις “militias” και άλλες παραστρατιωτικές ομάδες. **Εγώ προσωπικά, κυνηγήθηκα πριν 3 χρόνια στο Ρίο ντε Τζανέιρο, λόγω της πολιτικής μου δουλειάς και της πολιτικής μου δραστηριότητας.** Αυτού του τύπου οι παραστρατιωτικές ομάδες και οι “militias”, υποστηρίχθηκαν πολιτικά από τις δράσεις της κυβέρνησης. Ειδικά ο Μπολσονάρο, μπορούσε να αρνηθεί ή και να καταλύσει ορισμένες κοινωνικές εγγυήσεις, κάνοντας πολύ δύσκολο το έργο ορισμένων δικηγόρων για παράδειγμα, όταν προσπάθησαν να κινηθούν νομικά εναντίον αξιωματικών της αστυνομίας ή παραστρατιωτικών ομάδων, για καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων κοκ. Επομένως στη συνέχεια όλες αυτές οι ομάδες, ναζιστικές και φασιστικές οργανώσεις, παραστρατιωτικές ομάδες, οι “militias”, πήραν το μήνυμα και έδωσαν μεγαλύτερη ένταση στη δράση τους εναντίον των κοινωνικών κινημάτων, αλλά και εναντίον ελευθεριακών και αριστερών ακτιβιστών.

Β: Και οι επιπτώσεις;

JD: Νομίζω ότι οι επιπτώσεις στα κοινωνικά κινήματα και στην πολιτική πρακτική, κυρίως δηλαδή των αριστερών και αναρχικών κινημάτων, ήταν πολύ αρνητικές. Πολλοί και πολλές από εμάς χάσαμε τις δουλειές μας, άλλοι βρέθηκαν σε ένα καθεστώς επισφαλούς εργασίας και εν τέλει η οικονομική μας δυνατότητα επηρεάστηκε σημαντικά. Μας εξώθησαν στην αβεβαιότητα και στην αναζήτηση άλλων πηγών χρημάτων, σε μια εποχή που η οικονομία είχε κλονιστεί συθέμελα. Αυτές οι συγκυρίες οδήγησαν να διασπαστούμε μεταξύ πολιτικής δουλειάς και επιβίωσης. Ειδικά άνθρωποι που έχουν παιδιά και οικογένειες, χρειάστηκε να γίνουν κομμάτι της πολιτικής μας δράσης, να τους προσφερθούν «άτυπες» εργασίες για να επιβιώσουν. Άλλοι που κατάφεραν να σώσουν τις δουλειές τους εργάζονταν σε εξαντλητικά ωράρια, καθιστώντας αδύνατη την πολιτική τους συμμετοχή. Στο τέλος τα κοινωνικά και πολιτικά κινήματα αποδυναμώθηκαν αισθητά.

Ο αγώνας στις φαβέλες και η αρπαγή της γης: συνέντευξη με τη βραζιλιάνικη συλλογικότητα ADEP

Τη συνέντευξη, για λογαριασμό της Βαβυλωνίας, πήρε ο Κυριάκος Σπυρίδης στο Ρίο Ντε Τζανέιρο από την Καμίλα Ζουρδάν της βραζιλιάνικης συλλογικότητας ADEP.*

μετάφραση του Θεόφιλου Βανδώρου

Βαβυλωνία: Με ποιό τρόπο επέλεξε να αντιμετωπίσει ο πρόεδρος Μπολσονάρο την Πανδημία ?

ADEP: Ο Μπολσονάρο, από την αρχή, ακολουθεί μία πολιτική άρνησης σχετικά με την πανδημία. Ήδη έχει διατυπώσει απόψεις όπως: «είναι απλά μία ασήμαντη γρίπη» και «ορισμένοι θα πεθάνουν, αλλά και τί να γίνει;», ή ακόμα «πάρτε χλωροκίνη να τελειώνουμε». Στην πραγματικότητα ο μόνος φόβος του είναι πως η οικονομική κρίση που σίγουρα θα επακολουθήσει, θα επηρεάσει την κυβέρνησή του, ενώ επιδιώκει την διατήρηση του στην εξουσία. Επομένως, εναντιώνεται στην κοινωνική αποστασιοποίηση, έτσι ώστε, όσο μπορεί, να καθυστερήσει την οικονομική ύφεση ακόμα και αν κάτι τέτοιο θα οδηγήσει στο να χαθούν ζωές χιλιάδων ανθρώπων. Η στάση του επακόλουθα, κάνει σαφή την αντίφαση ανάμεσα στο καπιταλιστικό σύστημα και τη διατήρηση της ζωής, ανάμεσα στην υπεράσπιση της οικονομικής δραστηριότητας και την προστασία του πληθυσμού. Εκφράζει μάλιστα αυτή την αντίφαση, όταν λέει πως ενδιαφέρεται περισσότερο για τις εταιρείες από ότι για τα άτομα («CNPJs vs CPFs»).[1] Ο λόγος είναι πως, κατά την άποψη του, η διαβίωση των τελευταίων εξαρτάται από τις πρώτες και όχι το αντίθετο.

Δεν αποτελεί έκπληξη που υπερασπίζεται όσα υπερασπίζεται· ο Μπολσονάρο εκφράζει αντιεπιστημονικές απόψεις, εξελέγη εκθειάζοντας τα βασανιστήρια του στρατιωτικού καθεστώτος και απεχθάνεται τις ζωές των ανθρώπων. Είναι ένας «Τραμπ» σε χειρότερη έκδοση· συγκεντρώνει όλα τα χαρακτηριστικά της λεγόμενης «νέας δεξιάς» που προάγει τους αποκλεισμούς, τον μισογυνισμό και τον ρατσισμό. Με τον Μπολσονάρο γίνεται προφανές ενάντια σε τι αγωνιζόμαστε, χωρίς να υπάρχει η κάλυψη της θεσμικότητας που προέβαλαν τα υποτιθέμενα δημοκρατικά καθεστώτα στη δεκαετία του '90 και στις αρχές του 2000.

Β: Πώς αντιδρούν οι Βραζιλιάνοι σε αυτή τη συγκεκριμένη στάση του προέδρου;

ADEP: Να μία καλή ερώτηση: γιατί οι άνθρωποι υποστηρίζουν, τουλάχιστον ένας μεγάλος αριθμός, τις παράλογες θέσεις του προέδρου; Ε, λοιπόν, από τη μία μεριά πρόκειται για τον εκφασισμό της κοινωνίας που πάντα καραδοκούσε αλλά τώρα βγήκε στο φως. Η αλήθεια είναι πως η κοινωνία της Βραζιλίας είναι εξαιρετικά συντηρητική, ρατσιστική, σεξιστική, ομοφοβική… Δεν υπήρξε ποτέ κάποια αλλαγή από τα κάτω σε σχέση με αυτές τις «αξίες» που διαπερνούν την κοινωνία. Ένα σχέδιο μιας βαθιάς μεταστροφής αυτών των αντιλήψεων δεν εκτιμήθηκε ποτέ. Δεν μπορούμε ούτε καν να πούμε πως ένας τέτοιος σχεδιασμός απέτυχε, επειδή πολύ απλά δεν υπήρξε ποτέ, δεν ενδιέφερε ποτέ εκείνους που κατέχουν την εξουσία. Έτσι ο Μπολσονάρο έχει συγκεντρώσει αυτά τα στοιχεία προς όφελος του. Αναπτύσσεται μέσα σε ένα σκοτεινό περιβάλλον που όλοι μας υποκρινόμαστε πως δεν μας αφορά.

Από την άλλη μεριά, μία άλλη ερώτηση είναι το πώς η νέα δεξιά κατάφερε να οικειοποιηθεί τα αντισυστημικά κοινωνικά στοιχεία με έναν τρόπο που αρνήθηκε η συστημική αριστερά. Τώρα έχουμε μία κυβέρνηση που κουρελιάζει το ομοσπονδιακό σύνταγμα και μία αντιπολίτευση που ολοφύρεται πάνω από το κουφάρι της δημοκρατίας, που πέθανε πριν προλάβει να ζήσει. Η ονομαζόμενη κρίση της αντιπροσώπευσης κατέληξε χειραγωγούμενη από αυτή τη νέα δεξιά που διατείνεται πως είναι αντισυστημική, όμως στην

πραγματικότητα πρόκειται για το ίδιο το σύστημα που ντρέπεται να κάνει την εμφάνισή του. Οι δυνάμεις που έρχονται στην επιφάνεια με την κυβέρνηση του Μπολσονάρο είναι οι πολιτικές δυνάμεις που υπήρχαν ήδη στις σκιές: οι συνταγματάρχες, οι παρακρατικοί, οι μεγαλο-ιδιοκτήτες γης, όλοι όσοι δεν αποδέχθηκαν το τέλος της στρατιωτικής δικτατορίας… Η συστημική αριστερά ευθύνεται για την άνοδο του νεοφασισμού, επειδή ποτέ δεν εφάρμοσε ένα αληθινό σχέδιο για την αλλαγή της κοινωνίας. Ευθύνεται επειδή υπήρξε πάντα μια ταξικά συμφιλιωτική και αμήχανη παράταξη, πάντα απασχολημένη με το πώς θα διατηρήσει ένα κομμάτι της εξουσίας αντί να αναμορφώσει από τα κάτω την κοινωνία. Όλα αυτά οδηγούν στην δύναμη που μπορεί να αποκτήσει ο αναρχισμός ως μία εναλλακτική πρόταση δράσης.

Το αφήγημα του Μπολσονάρο καταλήγει να απευθύνεται μόνο σε ένα μέρος του λαού, επειδή ο λαός είναι εκπαιδευμένος στην αξιοκρατία, στην εργασιακή ηθική… Ποιος μπορεί να ζήσει με ένα επίδομα 100 δολαρίων από την κυβέρνηση, που τις περισσότερες φορές δεν φτάνει σε εκείνους που το έχουν περισσότερο ανάγκη; Φυσικά οι άνθρωποι θέλουν να πηγαίνουν για δουλειά, έχουν διδαχθεί πως αν δεν δουλέψεις δεν έχεις δικαίωμα να επιβιώσεις και αρκετοί από αυτούς βρίσκονται σε πραγματική ανάγκη, οπότε θεωρούν πως είναι λογικό να διακινδυνεύουν τις ίδιες τους τις ζωές για να εξασφαλίσουν κέρδος για τα αφεντικά τους, εφόσον η πείνα θα τους οδηγούσε στο θάνατο. Τα συμπονετικά λόγια δεν αγγίζουν τους ανθρώπους, το «μείνε σπίτι και πείνασε» δεν έπεισε ποτέ κανένα. Θα σου απαντήσουν: σου είναι εύκολο να μιλάς! Τους φαίνεται περισσότερο πειστικό πως ο Μπολσονάρο υπερασπίζεται την ελευθερία όταν προτρέπει τον κόσμο να βγει έξω. Εκείνο που πρέπει να τους αντιπαρατεθεί είναι πως η ζωή η ίδια είναι μία αξία που πρέπει να προστατευθεί – και όχι η οικονομία.

Συνεπώς το ερώτημα που πρέπει να τεθεί σοβαρά είναι το εξής: τι έχει αυταξία; Το καπιταλιστικό σύστημα ή η επιβίωση; Κάποιοι υποστηρίζουν πως ο καπιταλισμός είναι σε θέση να υπερασπιστεί την κοινωνική αποστασιοποίηση (και είναι οι

μετριοπαθείς δυνάμεις με το φιλελεύθερο αφήγημα όπως το τηλεοπτικό δίκτυο Γκλόμπο για παράδειγμα) αλλά μόνο για την επιστροφή στην κανονικότητα. Εκείνο που έχουμε εμείς να δηλώσουμε είναι πως δεν επιζητούμε την κανονικότητα, είναι ακριβώς αυτή που τα προκάλεσε όλα και τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα. Αν δεν θα είναι ο ιός θα επέλθει κάποια άλλη τραγωδία· αυτός είναι ο καπιταλισμός, η Ζωή είναι κάτι άλλο και είναι αναγκαίο να την υπερασπισθούμε πάνω απ' όλα. Είναι ακριβώς τούτο το «άλμα του αιλουροειδούς» που φοβούνται περισσότερο από όλα οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι. Ο φόβος πως οι άνθρωποι θα αντιληφθούν τελικά πως η ίδια η ζωή κινδυνεύει, και τότε θα εξεγερθούν. Όσο η αριστερά αρνείται να υιοθετήσει ένα ριζοσπαστικό αφήγημα και συνεχίζει να εστιάζει στις εκλογές, ενώ ταυτόχρονα συνεργεί στη διατήρηση ενός μη βιώσιμου status quo, ο Μπολσονάρο θα προσεγγίζει όλο και περισσότερο τις μάζες, αντίθετα με το δικό μας λόγο. Πιστεύω πως μόνο οι αναρχικοί είναι έτοιμοι να προτάξουν ένα ουσιαστικό αφήγημα, καθώς πάντοτε είχαν το θάρρος να επισημαίνουν ανάλογες αντιφάσεις.

Β: Γιατί υπάρχει τόσο μεγάλη φτώχεια στη Βραζιλία;

ADEP: Η Βραζιλία είναι μία χώρα με ακραία κοινωνική ανισότητα, δεν είχαμε ποτέ μία αγροτική μεταρρύθμιση και δεν έγινε ποτέ μία λαϊκή επανάσταση. Από την εποχή της αποικιοκρατίας μία ελίτ κατέχει τον πλούτο και κυβερνά στοχεύοντας στη διατήρηση των προνομίων της. Όλες οι κοινωνικές αλλαγές είναι αποτέλεσμα της προσπάθειας να αποφευχθεί η επανάσταση με συμφωνίες και συμβιβασμούς. Αλλά και με δολοφονίες, διωγμούς και βασανιστήρια όλων όσων αντιδρούσαν. Κάτι που πρέπει να δηλωθεί είναι πως η Βραζιλία είναι η χώρα των σφαγών, της γενοκτονίας των μαύρων και αυτοχθόνων πληθυσμών. Είμαστε φτωχοί έτσι ώστε κάποιοι άλλοι να γίνονται πλούσιοι. Δεν πρόκειται για κάτι που συνέβη στο παρελθόν, είναι μία διαρκής διαδικασία σήμερα, σταθερά και καθημερινά.

Β.: Ποια είναι η άποψή σας για τον νόμο αρπαγής της γης;

ADEP: Είναι ένας νόμος που ρυθμίζει την αρπαγή της γης και αφοπλίζει τα κινήματα της υπαίθρου ανοίγοντας ακόμα περισσότερο το δρόμο για την περιβαλλοντική καταστροφή, εφόσον αναγνωρίζει την αποψίλωση των δασών στη διαδικασία απόδειξης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Είναι ένας νόμος που ευνοεί τους μεγαλο-ιδιοκτήτες γής. Ε, λοιπόν, ο υπουργός περιβάλλοντος, αντι-περιβάλλοντος καλύτερα, είπε ξεκάθαρα στο αμφιλεγόμενο υπουργικό συμβούλιο, που βγήκε στο φώς της δημοσιότητας πρόσφατα, πως «θα εκμεταλλευτούμε την κρίση του κορωνοϊού για να περάσουμε όλους τους νόμους που θέλουμε ώστε να μην γίνουν γνωστοί. Ακριβέστερα, με τη δική του ορολογία, «τώρα που βρήκαμε παπά να θάψουμε πέντε-έξη». Όμως πρόκειται για ένα παλιό σχέδιο, δεν ξεκίνησε τώρα, έρχεται από πολύ παλιά. Εάν δούμε την ιστορία αυτού του νόμου έρχεται από τα διατάγματα του 2009, του 2014 και 2016 όπου το Κράτος αποσύρθηκε από την αγροτική μεταρρύθμιση. Τώρα έχει χειροτερέψει η κατάσταση με τον αποκλεισμό των κινημάτων της υπαίθρου και η στόχευση είναι για ένα επαρχιακό σχέδιο πρός όφελος των μεγαλο-ιδιοκτητών. Ο αγώνας στην ύπαιθρο της Βραζιλίας είναι πολύ άγριος και αιματηρός, δεν ξεκίνησε τώρα. Στην ύπαιθρο εξολοθρεύουν μακριά από τη δημοσιότητα των αστικών κέντρων κι όλο και περισσότερο

η πάλη στην επαρχία έχει για αντικείμενο την επιβίωση. Δεν περιμένουμε τίποτα από τα θεσμικά όργανα.

Β.: Υπάρχει η δυνατότητα για μια ριζοσπαστική αλλαγή στη Βραζιλία; Υπάρχουν οργανώσεις που κινούνται σε αυτή την κατεύθυνση;

ADEP: Αναλογίζομαι πώς καταφέραμε να κινηθούμε ως εδώ σε πρόσφατες περιόδους και πως τώρα οπισθοχωρούμε. Τι είναι εκείνο που λείπει ώστε όλα αυτά να αναδειχθούν; Επειδή σαφέστατα έχουμε ένα μεγάλο όγκο κοινωνικών αγώνων. Όμως τώρα μοιάζει να έχουμε υποχωρήσει τόσο πολύ… σε σημείο ώστε είναι πολύ εύκολο να καταλήγουμε στην απαισιοδοξία και να νομίζουμε πως κάθε συστημική ελεημοσύνη είναι κάποιο επίτευγμα. Παρόλα αυτά η διαδικασία της κοινωνικής αλλαγής σίγουρα δεν είναι γραμμική και προοδευτική. Υπάρχουν πισωγυρίσματα και αντιδράσεις. Νομίζω πως η φυσιολογική λειτουργία των θεσμών -η «κανονικότητα»- δεν πρόκειται να έρθει αυτή την περίοδο, ακριβώς επειδή βρισκόμαστε σε μία αντιεξεγερτική εποχή στον πλανήτη, όπου η εξαίρεση έχει γίνει ο κανόνας για τη διατήρηση της καπιταλιστικής ευταξίας. Αν συνεχίσουμε να ποντάρουμε στον συστημικό, ρεφορμιστικό δρόμο, ως τη μοναδική διέξοδο, που έχει αποδειχθεί ελαττωματική, δεν θα μπορέσουμε να χαράξουμε πραγματικά νέες δυνατότητες για το καινούργιο. Πρέπει να εκτρέψουμε την εξαίρεση προς όφελός μας, για να δομήσουμε βιώσιμες εναλλακτικές εκεί που βρισκόμαστε. Ταυτόχρονα όμως θα είναι και ριζοσπαστικό να υποστηρίξουμε τη βάση, τις καθημερινές δομές, τις μικρές κολεκτίβες και επιτροπές, την πολιτική σε μοριακό επίπεδο και όχι συνολικά τις μεγάλες οργανώσεις. Πάντα υπάρχει η πιθανότητα της μεταμόρφωσης, πρέπει να στοιχηματισουμε στο απρόβλεπτο. Υπάρχουν πολλές μορφές ζωής στη Βραζιλία ακόμα και αν είναι αόρατες.

Β.: Πώς οργανώνεται ο αγώνας στις φαβέλες ενάντια στη διαχείριση της πανδημίας, την κρατική βία και την πείνα;

ADEP: Οι περισσότερες πρωτοβουλίες στις φαβέλες του Ριο ντε Τζανέιρο σήμερα ξεκινούν από τις ίδιες τις φαβέλες. Αυτόνομες πρωτοβουλίες από κατοίκους που οργανώνουν διανομή τροφίμων και ειδών υγιεινής, προσφέρουν οδηγίες πρόληψης και κάνουν διανομή σε γάντια και μάσκες. Αυτές οι πρωτοβουλίες σήμερα υποστηρίζονται από δίκτυα, δέχονται από κοινού προσφορές και ανταλλάσουν πληροφορίες. Πρόκειται για ένα ξεκάθαρο παράδειγμα λαϊκής και αυθόρμητης οργάνωσης που λειτουργεί. Λειτουργεί μάλιστα χωρίς ανάγκη για αντιπροσώπευση (ανάθεση). Κάτι που ξεμπροστιάζει την ανεπάρκεια του Κράτους. Οι συλλογικότητες λένε «nos para nos» -που σημαίνει «εμείς για εμάς»- και αυτό είναι πανίσχυρο, είναι πολύ δυνατό, είναι ριζοσπαστικό. Την ώρα των μεγαλύτερων δυσκολιών τη στιγμή που το Κράτος εμφανίζεται όπως πραγματικά είναι, μία μηχανή που σφαγιάζει τη διαφορετικότητα εκείνο που προκύπτει δεν είναι ο διαβόητος «πόλεμος όλων εναντίον όλων», όπως ήταν αναμενόμενο, αλλά παρουσιάζονται δομές αλληλεγγύης, πρωτόγνωρες δομές αμοιβαίας βοήθειας και νέες δυνατότητες για οργάνωση.

Το Κράτος καταφθάνει στη φαβέλα μόνο για να φέρει θάνατο• σε αυτές τις πολιορκημένες περιοχές η θανατοπολιτική καθιερώνεται με έναν ωμό και προφανή τρόπο. Σε τέτοιο σημείο μάλιστα που οι τελευταίοι θάνατοι προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια διανομής τροφίμων και αυτό συνιστά μία εξαιρετικά δειλή τακτική, επειδή το Κράτος, όχι μόνο σταμάτησε τις διανομές αλλά επιδιώκει και να εμποδίσει τη συνέχιση τους. Οι δεξιές πολιτοφυλακές δεν επιθυμούν τις αυτόνομες πρωτοβουλίες• βρίσκονται εκεί για να τις αποτρέψουν ούτως ώστε οι φαβέλες να μη γίνουν αυτόνομες περιοχές μέσα στο Κράτος, αυτός είναι ο λόγος που εισβάλλουν πυροβολώντας. Γίνεται ξεκάθαρο πως οι δολοφονίες φτωχών και μαύρων αποτελούν τμήμα ενός σχεδιασμού, όταν οι αστυνομικές επιχειρήσεις συνεχίζονται κατά τη διάρκεια της πανδημίας σκοτώνοντας μικρά παιδιά στα σπίτια τους.

Αυτή είναι η κατάσταση: όποιος δεν πεθάνει από τον ιό, θα πεθάνει από την πείνα ή θα πέσει νεκρός από μία σφαίρα. Ολόκληρη η πολιτική του υποτιθέμενου πολέμου που παρακολουθούμε χρόνια τώρα δημιουργήθηκε για να δώσει τη δυνατότητα της εξολόθρευσης, δεν έχει να κάνει σε τίποτα με τον πόλεμο ενάντια στο εμπόριο ναρκωτικών, πρόκειται για μία αβάσιμη δικαιολογία, δεν υπάρχει καμία λογική σε ένα πόλεμο ενάντια στα ναρκωτικά που προκαλεί περισσότερα θύματα από τα ίδια τα ναρκωτικά. Είναι μία πρόφαση ενός εχθρού ικανού να δικαιολογήσει τις μεγαλύτερες αγριότητες. Το Κράτος προωθεί το εμπόριο ναρκωτικών, κρατάει τα όπλα, κάνει οτιδήποτε για να δικαιολογήσει τις βίαιες επιδρομές που σκοπός τους είναι η θανάτωση των φτωχότερων και η διατήρηση πολιορκημένων περιοχών και πληθυσμών που διαβιούν σε συνθήκες διαρκούς τρόμου. Η Βία είναι ένα προϊόν και ο Witzel (στμ. πρόκειται για τον κυβερνήτη του Ρίο ντε Τζανέιρο) εξελέγη πουλώντας αυτό ακριβώς το προϊόν. Για τη φασιστική μεσοαστική τάξη παρουσιάζεται ως ένας αγώνας κατά του εγκλήματος. Για τους φτωχούς σημαίνει πως οι ζωές τους βρίσκονται στο στόχαστρο. Είναι απαραίτητο να στραφούμε προς αυτό το ζήτημα ως πρωταρχικό και επείγον θέμα. Πρόκειται για μία αβάσταχτη κατάσταση. Πρέπει να σταματήσει η γενοκτονία στις φαβέλες.

*Αναρχική αγωνίστρια, μέλος της συλλογικότητας ADEP (Ação Direta em Educação Popular).

[1] CNPJ (Cadastro Nacional da Pessoa Jurídica) είναι το Εθνικό Μητρώο Νομικών Προσώπων, δηλαδή εταιρείες κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ενώ CPF (Cadastro de Pessoas Físicas) είναι το Αρχείο Φορολογουμένων (Φυσικών Προσώπων).

Ραούλ Ζιμπέκι: Ο κορωνοϊός βυθίζει την κυβέρνηση Μπολσονάρο

Η εξάπλωση του COVID-19 στην Βραζιλία προκάλεσε έντονους τριγμούς στην κυβέρνηση Μπολσονάρο. Ο Ραούλ Ζιμπέκι στο παρόν άρθρο που δημοσιεύτηκε κατά τις πρώτες ημέρες της Πανδημίας (24/3) σκιαγραφεί την πολιτική κατάσταση στην χώρα της Λατινικής Αμερικής. Έκτοτε σημειώθηκε ραγδαία εξάπλωση του ιού με πάνω από 60,000 κρούσματα και 4,000 νεκρούς την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές (28/4). Οι πολιτικές εξελίξεις είναι ίσως ακόμη πιο εντυπωσιακές με φήμες να κάνουν λόγο ακόμη και για εσωτερικό παραγκωνισμό του ακροδεξιού Προέδρου από την ηγεσία του στρατού.

Μετάφραση της Μαριλένας Ευσταθιάδη

Antipresidente [1] τον βάφτισε η δημοσιογράφος Ελιάν Μπρουμ. Ίσως είναι ο καλύτερος ορισμός για τον Ζαΐρ Μπολσονάρο που βδομάδα με τη βδομάδα δεν παύει να λέει σεξιστικές ατάκες, να τσακώνεται με κάθε είδους πολιτικούς παράγοντες, ακόμη και να ανοίγει ένα πρωτοφανές μέτωπο εναντίον της Κίνας, τον κύριο εμπορικό συνεργάτη του.

Ενώ όλες οι χώρες της Νότιας Αμερικής έχουν λάβει λίγο πολύ δραστικά μέτρα, η αδράνεια και οι αντιφάσεις στις οποίες πέφτει καθημερινά ο Μπολσονάρο – ο οποίος αναφέρθηκε στον κορωνοϊό ως «γριπούλα» – προκάλεσαν εκνευρισμό στις μεσαίες τάξεις που τον έφεραν στην Κυβέρνηση, και που την τελευταία εβδομάδα εκφράστηκαν μέσω ηχηρών *cacerolazos* επί επτά συνεχόμενες ημέρες.[2]

«*Σε δέκα περιπτώσεις, ο Μπολσονάρο περιόρισε στο ελάχιστο την κρίση του κορωνοϊού*», επισημαίνει τίτλος της εφημερίδας *O Globo* – αυτής με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία στη Βραζιλία – με εμφανώς εμπαικτικό τόνο προς τον πρόεδρο.

Αυτή η εφημερίδα υποστήριξε το πραξικόπημα του 1964, διατήρησε στενούς δεσμούς με όλες τις στρατιωτικές κυβερνήσεις και ήταν αντίθετη με την αριστερή κυβέρνηση του Λουίς Ινάσιο Λούλα Ντα Σίλβα. Γι' αυτό, οι κριτικές της προς τον σημερινό πρόεδρο μπορούν να θεωρηθούν δείκτης για το τι πιστεύει ο συντηρητικός τομέας της κοινωνίας.

Ο Μπολσονάρο μπήκε σε κόντρα με τον Κυβερνήτη του Σάο Πάολο, Ζοάο Ντόρια, της σοσιαλδημοκρατίας, τον οποίο αποκάλεσε «*παράφρονα*» και τον κατηγόρησε ότι «*προκαλεί τρόμο*» επειδή διέταξε καραντίνα στην πιο πυκνοκατοικημένη πολιτεία της χώρας, η οποία, μαζί με το Ρίο ντε Τζανέιρο συγκεντρώνει το 60% από τους 2000 που έχουν προσβληθεί στη χώρα.

Ο κυβερνήτης του Ρίο, τη δεύτερη πολυπληθέστερη πολιτεία στη Βραζιλία, ο συντηρητικός Γουίλσον Γουίτζελ, διαβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει συνομιλία με την κυβέρνηση εν μέσω μιας τόσο βαθιάς κρίσης: «*Η έλλειψη διαλόγου και λογικής είναι απαράδεκτη. Ποτέ δεν πίστευα ότι θα το βιώσω αυτό σε μια δημοκρατία*».

Σύμφωνα με τα *Ινστιτούτα Κοινής Γνώμης* (Κέντρα Κοινωνιολογικής Έρευνας), η δημοτικότητα του Μπολσονάρο καταρρέει, παρόλο που η επιδημία δεν έχει αρχίσει να αυξάνεται κατακόρυφα. Το Κέντρο Μαθηματικής Περιγραφής Λοιμωδών Νοσημάτων της Σχολής Τροπικής

Ιατρικής του Λονδίνου (Centre for the Mathematical Modelling of Infectious Diseases, London School of Hygiene & Tropical Medicine), εκτιμά ότι η ανεπαρκής καταγραφή των προσβληθέντων στη Βραζιλία είναι τεράστια και ότι πρέπει να είναι έντεκα φορές περισσότεροι από τους 2.000 που εντοπίστηκαν μέχρι τη Δευτέρα 23 Μαρτίου.

Το χειρότερο είναι ότι το σύστημα υγείας δεν είναι σε θέση να φροντίσει τον πληθυσμό της Βραζιλίας ούτε και υπάρχουν διαθέσιμα τεστ για μια χώρα 210 εκατομμυρίων κατοίκων.

Μία από τις αποφάσεις του Μπολσονάρο, που αποδεικνύει τον αυτοσχεδιασμό και την έλλειψη λογικής, ήταν η πρόταση αναστολής των συμβάσεων εργασίας και συνεπώς των μισθών των εργαζομένων για τέσσερις μήνες. Αναγκάστηκε να υποχωρήσει μπροστά στη μαζική και ισχυρή αντίθεση από όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Ο πρόεδρος δεν είναι μόνος σε αυτόν τον παραλογισμό που αντιτίθεται στις αποφάσεις των κυριότερων κυβερνήσεων του κόσμου, οι οποίες επιδιώκουν να προστατεύσουν το εισόδημα του πληθυσμού. Ο ιδιοκτήτης της αλυσίδας καταστημάτων Havan, Λουσιάνο Χανγκ, φανατικός οπαδός του Μπολσονάρο, πρότεινε τη μείωση των μισθών, την αναστολή της ασφάλισης των ανέργων και την αναβολή των δημοτικών εκλογών του Οκτωβρίου.

Ένας άλλος οπαδός του, ο Τζούνιορ Ντούρσκι, ιδιοκτήτης της αλυσίδας εστιατορίων Μαντέρο, είπε στα μέσα δικτύωσης ότι ο εγκλεισμός θα έχει «*συνέπειες που θα είναι πολύ μεγαλύτερες από τους θανάτους των ανθρώπων λόγω κορωνοϊού*». Ένα μέρος της επιχειρηματικής κοινότητας και της εξουσίας ανησυχεί περισσότερο για τα κέρδη παρά για τη ζωή του πληθυσμού.

Σύμφωνα με ειδικούς, η Βραζιλία ακολουθεί μια πορεία μολύνσεων παρόμοια με εκείνη ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών, ενώ ο Ατίλα Ιαμαρίνο, βιολόγος και διδάκτωρ μικροβιολογίας, επισημαίνει τη μεγαλύτερη ευπάθεια της Βραζιλίας: «*Η Κίνα, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ιταλία, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Κορέα δεν έχουν*

φαβέλες.»

«*Η ειρωνεία είναι ότι η ασθένεια έφτασε στη Βραζιλία από τους πλούσιους, αλλά θα εκραγεί ανάμεσα στους φτωχούς*», λέει ο Πάουλο Μπους, διευθυντής της μονάδας διεθνών σχέσεων στο Fiocruz, φημισμένου ερευνητικού κέντρου δημόσιας υγείας.

Οι κάτοικοι στις φαβέλες άρχισαν να λαμβάνουν προφυλάξεις, γνωρίζοντας πως δεν έχουν αρκετό νερό, οι υπηρεσίες υγείας βρίσκονται μακριά και πως η επισφάλεια των σπιτικών τους καθιστά σχεδόν αδύνατη την απομόνωση.

Στο Κομπλέξου ντου Αλεμάου (Complexo do Alemao), μια από τις μεγαλύτερες φαβέλες στο Ρίο, οι κάτοικοι δημιούργησαν ένα «Συμβούλιο για την Κρίση» κατά του κορωνοϊού. Ελλείψει κατευθυντήριων γραμμών από το κράτος, οι κάτοικοι επιδιώκουν να προωθήσουν μια καμπάνια για τη συγκέντρωση χρημάτων για να αγοράσουν νερό (μιας και πολλές κοινότητες δεν έχουν εδώ και μήνες), σαπούνι και οινόπνευμα σε τζελ.

Είναι προφανές ότι ο Μπολσονάρο και οι Βραζιλιάνοι εξτρεμιστές δεν καταλαβαίνουν τους υπόλοιπους Βραζιλιάνους και πολύ λιγότερο ότι ο κόσμος έχει πλέον αλλάξει προς μια κατεύθυνση που τους ενοχλεί βαθιά. Πολλοί από τους Ευρωπαίους ευγνωμονούν τη βοήθεια της Κίνας, της Ρωσίας και της Κούβας, οι οποίες έστειλαν γιατρούς και υγειονομικό υλικό σε αρκετές χώρες που επλήγησαν από την επιδημία.

Η Κίνα είναι «*η μόνη χώρα που μπορεί να προμηθεύσει μάσκες στην Ευρώπη σε τέτοια ποσότητα*», δήλωσε ο Τσέχος υπουργός Εσωτερικών Γιάν Χάματσεκ. Οι Κινέζοι «*είναι οι μόνοι που μπορούν να μας βοηθήσουν*», δήλωσε ο Πρόεδρος της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς, ο οποίος χαρακτήρισε τον αρχηγό του κράτους, Σι Τζίνπινγκ, ως «*αδελφό*». Η Κίνα στέλνει προστατευτικό υλικό, που είναι σε έλλειψη στον κόσμο, σε πολλές χώρες, πράγμα που έχει συντελέσει μόνο στο να αυξήσει το κύρος της.

Σε αντίθεση με αυτήν την τάση, ένας από τους γιούς του

Μπολσονάρο, ο βουλευτής Εντουάρντο, ένιωσε άνετος με το να προσβάλει την Κίνα, κατηγορώντας ότι η «δικτατορία» του Πεκίνου είναι υπεύθυνη για την πανδημία.

Ο Κινέζος πρέσβης στη Βραζιλία απάντησε απότομα, λέγοντας ότι ο γιος του προέδρου υποφέρει από «ψυχικό ιό». Ο Πρόεδρος Μπολσονάρο προσπάθησε να μιλήσει στον Σι Τζίνπινγκ, αλλά ο Σι Τζίνπινγκ αρχικά αρνήθηκε να τον ακούσει.

Αν και δεν απολογήθηκε, η κυβέρνηση γνωρίζει ότι δεν μπορεί να αντέξει την παραμικρή προστριβή με «το δράκο», καθώς είναι ο κύριος εμπορικός της συνεργάτης. Ενώ το Χρηματιστήριο του Σάο Πάολο έχασε σχεδόν το 50% της αξίας του από τα τέλη Ιανουαρίου, κάτι που δε γνωστοποιήθηκε σε άλλες χώρες, και η οικονομία παραμένει στάσιμη, μια κρίση με την Κίνα θα κατέληγε να βυθίσει τη χώρα σε μια βαθιά ύφεση.

Ο Μπολσονάρο δεν είναι μόνο ο *Αντί- Πρόεδρος* της Βραζιλίας, αλλά το παράδειγμα προς αποφυγή μιας ολόκληρης περιοχής που λαμβάνει δραστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Πηγή:https://mundo.sputniknews.com/firmas/202003241090888941-el-coronavirus-esta-hundiendo-al-gobierno-bolsonaro-/

Σημειώσεις

[1]Στο πρωτότυπο εμφανίζεται ο όρος “antipresidente”, με τον οποίο εννοείται ότι ο Μπολσονάρο συγκεντρώνει όλα τα αντίθετα χαρακτηριστικά από αυτά που θα έπρεπε να έχει ένας πρόεδρος. Μία ακριβής μετάφραση στα ελληνικά θα ήταν αντί – πρόεδρος.

[2] Τα cacerolazos είναι μια διαδεδομένη μορφή διαμαρτυρίας, κατά την οποία μια ομάδα ανθρώπων χτυπάει κατσαρόλες, τηγάνια και άλλα σκεύη με σκοπό να τραβήξει την προσοχή κάνοντας θόρυβο.